

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/23/2022
Identifikačné číslo spisu:	7513207059
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7513207059.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej, v spore žalobkyne: KARMONT, s.r.o., so sídlom Výšný Lánec 105, 044 74 Perín - Chym, IČO: 36 605 191, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Hopferova s.r.o., Bajzova 2, 040 01 Košice-Staré Mesto, IČO: 47 254 220, proti žalovanému: Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Períne, 044 74 Perín - Chym, IČO: 00 194 000, zastúpeného advokátskou kanceláriou ŠIMČÁK, advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Františkánska 5, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 52 082 709, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Košice-okolie pod sp. zn. 17Cb/19/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 21. decembra 2020, sp. zn. 3Cob/25/2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie odmieta.

II. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice-okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. júla 2018, č. k. 17Cb/19/2013-421 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“), rozhodol o nároku žalobkyne na náhradu škody uplatnenej vo výške 104 503,62 eur s príslušenstvom tak, že prvým výrokom zastavil konanie v rozsahu sumy 62 455,07 eur s príslušenstvom z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby; druhým výrokom v ostatnej časti zamietol žalobu a tretím výrokom priznal žalovanému voči žalobkyni právo na plnú náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala voči žalovanému zaplattenia sumy 104 503,62 eur s príslušenstvom (po čiastočnom späťvzatí žaloby sumy 42 048,55 eur s príslušenstvom), a to titulom náhrady škody. Škoda mala vzniknúť za rok 2009 na úrode repky olejnej zasiatej v poľnohospodárskom roku 2008 na kultúrnom dieľci Poľnohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „PPA“) č. XXXX/X lokality E., vo výmere 18,25 ha v k. ú. B., a to v dôsledku jej desikácie a následného zaorania zo strany žalovaného, ako aj škoda v podobe nevyplatenia podpory od PPA.

Následným užívaním časti, na ktorej bola vysiatá predmetná repka olejná [parcela XXX/XX a XXX/X (ďalej len „parcely“)], žalovaným (a teda nemožnosťou užívania zo strany žalobkyne) mala v rokoch 2010 až 2012 žalobkyni vzniknúť aj škoda v podobe ušlého zisku, ktorá mala predstavovať rozdiel medzi nákladmi a výnosmi pre poľnohospodársky rok za komodity možné na osiatie. Jej náhrady sa žalobkyňa žalobou taktiež domáhala.

3. Súd prvej inštancie odôvodnil výrok o zamietnutí žaloby vo vzťahu ku škode za spálenú repku tým, že žalovaný sa úspešne dovolal premlčania (odsek 71. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Vo vzťahu k ušlému zisku za roky 2010 - 2012 zas odôvodnil výrok tým, že žalobkyňa nepreukázala oprávnenie užívať dotknuté parcely (odsek 56. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie).

4. O odvolaní žalobkyne proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 21. decembra 2020, č. k. 3Cob/25/2019-529 v spojení s opravným uznesením zo 4. mája 2021, č. k. 3Cob/25/2019-548 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania potvrdil a žalovanému priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Proti napadnutému rozsudku (v celom rozsahu) podala v zákonom stanovenej lehote žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, ktorým sa domáha zrušenia napadnutého rozsudku a rozsudku prvej inštancie a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, ako aj priznania trov dovolacieho konania vo svoj prospech v rozsahu 100 %.

6. Dovolateľka vo svojom dovolaní výslovne uviedla, že jeho prípustnosť vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v súlade s § 431 CSP a zároveň uviedla zákonné znenie § 420 písm. f/ CSP ako dôvod, pre ktorý považuje napadnutý rozsudok za nesprávny. 1) Podané dovolanie odôvodnila tým, že mu súdy v priebehu sporu zamedzili v realizácii jej procesných práv, nezohľadnili a nevysporiadali sa s dôkazmi, ktoré do konania predložila, a bez riadneho odôvodnenia nevykonali dokazovanie v rozsahu dôležitom pre meritorne rozhodnutie. 2) Napadnutý rozsudok podľa dovolateľky trpí rovnakými vadami, aké vytykala v odvolaní podanom proti rozsudku súdu prvej inštancie. 3) Súdy sa dôsledne nedržali ustanovení § 220 a § 393 CSP, keďže v odôvodnení rozhodnutia neuviedli všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. 4) Súdy nezohľadnili dovolateľkou uvádzané skutočnosti a argumenty, dostatočne sa nevysporiadali so všetkými okolnosťami, ktoré v konaní vyšli najavo, nevyhodnotili bez riadneho odôvodnenia predložené dôkazy a celkovo rozhodnutia riadne neodôvodnili.

7. Bližšie a konkrétne však dovolateľka poukázala len na nasledovné nedostatky napadnutého rozsudku: 1) Odvolací súd sa nevyjadril k rozporu, na ktorý poukázala v odvolaní, a síce že súd prvej inštancie vychádzal z rozsudku Okresného súdu Košice-okolie, sp. zn. 15C/16/2000 (ďalej len „rozsudok v inej veci“) potvrdenom rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 1Co/89/2006, ktoré sa nevzťahujú na pozemky, ktorých sa konanie týka, čo konštatovala aj Správa katastra S.. 2) Súd prvej inštancie neuviedol, ktoré skutkové tvrdenia považoval za nesporné a neustálil, ktoré tvrdenia boli rozhodné ako podklad pre jeho rozhodnutie, pričom rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd odobril. 3) Ak súd prvej inštancie pripustil, že ak pozemky osiela dovolateľka, bola jej aj úroda, ktorá z nich vzišla, jedná sa podľa dovolateľky o tvrdenie protichodné voči celému predchádzajúcemu odôvodneniu rozsudku súdu prvej inštancie. 4) Súdy sa podľa dovolateľky riadne nevysporiadali s otázkou premlčania, keď rozsudok súdu prvej inštancie nie je v tomto smere vôbec odôvodnený, naopak, v napadnutom rozsudku absentuje vyčerpávajúce a presvedčivé odôvodnenie.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“), ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobkyne treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ a f/ CSP).

9. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

10. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 431 ods. 1 a 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

12. Podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné alebo nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

13. Dovolaateľka vo svojom dovolaní uviedla, z akých dôvodov považuje napadnutý rozsudok za nesprávny. Tieto dôvody sú obsiahnuté ako dovolacie námietky v odseku 6. a 7. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

14. Dovolacie námietky obsiahnuté v odseku 6. odôvodnenia tohto rozhodnutia sú všeobecné námietky, nie sú to tvrdenia, ktoré by konkretizovali jednotlivé nedostatky v interakcii s napadnutým rozsudkom, resp. sú určené odkazom na obsah odvolania. Najvyšší súd nemá v dovolacom konaní ex offio prieskumnú právomoc, teda nie je oprávnený na podklade všeobecnej námietky dovolaateľky en bloc preskúmať napadnutý rozsudok a z vlastného podnetu vyhľadávať nedostatky spôsobilé zvrátiť napadnutý rozsudok. To platí aj v prípade nahrádzania tvrdenia odkazom na odvolanie, keďže najvyšší súd nie je súdom tretej inštancie, ale súdom, ktorého prieskumná právomoc je daná len v rozsahu dôvodov vymedzených zákonom, ktoré majú byť uvedené v obsahu dovolania. Najvyšší súd však nevylučuje situáciu, že aj všeobecná námietka môže byť obsahovo naplnená. Ponechanie bez povšimnutia všetkých vyjadrení a tvrdení strán sporu, ako aj absencia akéhokoľvek dokazovania je postupom vykazujúcim znaky svojvôle a arbitrárnosti. Bližšia konkretizácia námietky by tak bola v tomto smere nadbytočná. Je tak tenká hranica v rámci rozsahu prieskumu námietky najvyšším súdom, a to medzi tým, či námietka je už ako taká dôvodná, alebo či dovolací súd by musel pristúpiť k vyhľadávaniu konkrétnych nedostatkov. V záujme poskytnutia ochrany dovolaateľke tak najvyšší súd posúdil tam, kde to je možné, či všeobecné námietky sú ako také dôvodné.

15. Žalobkyňa sa v priebehu sporu zúčastňovala pojednávaní a v konaní na súde prvej inštancie a v odvolacom konaní robila procesné úkony (prekladala vyjadrenia a právnu argumentáciu). Z rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva otázka prípadu, ktorú súd prvej inštancie považoval za kľúčovú vo vzťahu ku škode v podobe ušlého zisku. Išlo o oprávnenie žalobkyne užívať parcely, na ktorých bola vysiatá repka olejná, úroda z ktorej mohla byť vlastníctvom žalobkyne (aktívnu vecnú legitímáciu vo vzťahu k nároku na náhradu škody na repke olejnej súd prvej inštancie vzhľadom na uplatnenú námietku premĺčania bližšie neskúmal). V tejto súvislosti súd prvej inštancie vykonal dokazovanie, a to aj nájomnou zmluvou uzavretou U. S. a dcérou Z. K. dňa 12. januára 2008 (ďalej len „nájomná zmluva“) samostatne (predložila do konania žalobkyňa) a vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi, a to aj s prihliadnutím na tvrdenia žalobkyne a žalovaného (odsek 43., 44., 52.-56., 58., 60., 61. a 72. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Odvolací súd dokazovanie v zmysle § 384 CSP nevykonal, nakoľko sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie (odsek 51. odôvodnenia napadnutého rozsudku) a zároveň na dôkazy predložené v odvolacom konaní neprihliadol pre nespĺnenie zákonom predpokladaných podmienok (odsek 72. a 73. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Čo sa týka vysporiadania sa so skutočnosťami, odvolací súd tak v rozsahu svojej právomoci urobil, pričom bližšie na to najvyšší súd poukáže ďalej v odôvodnení tohto rozhodnutia. Všeobecné námietky týkajúce sa realizácie procesných práv, dokazovania, zohľadnenia skutočností a argumentov preto najvyšší súd vyhodnotil ako nedôvodné, pričom k iniciatívnemu vyhľadávaniu konkrétnych nedostatkov nie je oprávnený. Na námietky, ktoré sú v dovolaní konkretizované, obsiahnuté v odseku 7.

odôvodnenia tohto rozhodnutia, bude najvyšší súd hľadiť samostatne, ako aj prizmou všeobecných námietok. Bez toho, aby tým bol dotknutý predchádzajúci záver najvyššieho súdu, tento uvádza, že ostatné všeobecné námietky nie sú neutrálne, sú pomocou jednotlivých výrazových prostriedkov charakterizované (rozsah dôležitý pre meritórne rozhodnutie, skutočnosti dôležité pre rozhodnutie, dostatočne sa nevysporiadali, riadne neodôvodnili), nie však natolko, aby boli nedostatky napadnutého rozsudku dostatočne určité. Na základe uvedeného najvyšší súd konštatuje, že v súvislosti s predmetnými všeobecnými dovolacími námietkami nebola zistená vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, resp. pre nedostatočne určito vymedzenému dovolaciemu dôvodu všeobecnou námietkou nemohol identifikovať vadu zmätočnosti, ktorú by mohol skúmať. Vo vzťahu k všeobecným námietkam je tak daný dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP.

16. Najvyšší súd ďalej pristúpil k skúmaniu námietok obsiahnutých v odseku 7. odôvodnenia tohto rozhodnutia. Z dovolania vyplýva, že dôvod, pre ktorý dovolateľka považuje napadnutý rozsudok za nesprávny, spočíva v absencii vyjadrenia odvolacieho súdu vo vzťahu k tomu, že súd prvej inštancie vychádzal z rozsudku v inej veci, potvrdenom rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 1Co/89/2006, ktoré sa podľa dovolateľky nevzťahujú na pozemky, ktorých sa konanie týka, čo podľa nej konštatovala aj Správa katastra S.. Už v konaní pred súdom prvej inštancie dovolateľka namietala, že rozsudok v inej veci sa parciel nedotkol, a preto sú úkony Z. K. ohľadom nich legitímne. Z. K. ako podielový spoluvlastník mala podľa dovolateľky darovať spoluvlastnícky podiel k pozemkom evidovaným v katastri ako parcely. Od tejto skutočnosti, ako aj z nájomnej zmluvy, vyvodzovala dovolateľka svoje oprávnenie užívať parcely. Súd prvej inštancie v odôvodnení podrobne poukázal na podstatu sporu prejednávaneho a rozhodovaného rozsudkom v inej veci vrátane rozhodnutia o odvolaní a uviedol právne závery súdov, z ktorých pri svojom rozhodovaní vychádzali (odsek 48. až 52. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Zároveň uviedol dôvody, pre ktoré sa predmetné právne závery majú aplikovať aj na ním prejednávaný a rozhodovaný spor a uviedol aj jeho vlastné právne závery prijaté v dôsledku aplikácie rozsudku v inej veci (odsek 52., 56. a 58. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Rozsudok v inej veci v spojení s rozhodnutím o odvolaní vychádzal z toho, ako to vyplýva aj z rozsudku súdu prvej inštancie, že všeobecne majetok (nie len ten, ktorý bol predmetom sporu) patriaci Z. K. ako osobe maďarskej národnosti sa v zmysle § 2 nariadenia vlády č. 104/1945 Zb. SNR o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa považoval za skonfiškovaný k 1. marca 1945, v dôsledku čoho nastal prechod vlastníctva tohto majetku na štát. Tento záver prijal súd prvej inštancie na parcely ako na majetok, resp. vlastníctvo patriace Z. K..

17. V odvolaní dovolateľka poukázala na to, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy jej argumentáciu vo vzťahu k aplikácii rozsudku v inej veci a že jej nie je zrejmé, z akých dôvodov z rozsudku v inej veci vychádzal a uviedol jeho vlastné hodnotenie. Z rozsudku súdu prvej inštancie však vyplýva, že dáva dovolateľke odpoveď na jej odvoláciu, a tým vlastne aj na dovoláciu námietku, ktoré sa významovo čiastočne prekrývajú. Preto podľa názoru dovolacieho súdu vysporiadanie sa s tvrdeniami dovolateľky, hoci podstatnými, poukázaním na jej jednotlivé tvrdenia uvedené v odvolaní, konštatovaním náležitého vysporiadania sa súdu prvej inštancie s rozsudkom v inej veci v spojení s rozhodnutím o odvolaní, vrátane záverov z nich vyvođených na prejednávanú vec a konštatovaním, že námietky dovolateľky sú v tomto smere nedôvodné, tak, ako to urobil odvolací súd (odsek 42., 70. a 71. odôvodnenia napadnutého rozsudku), je postačujúce. Vyplýva to z tej skutočnosti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí v tomto prípade jeden celok (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. júla 2017, sp. zn. 5Cdo/40/2018 alebo uznesenie pod sp. zn. 8Cdo/190/2016), a preto ak už súd prvej inštancie k odvolacej námietke zaujal adresné stanovisko alebo vysvetlil, prečo táto bola bez právneho významu, postačuje, ak odvolací súd poukáže na odvoláciu námietku, ktorá je iba opakovaním už súdom prvej inštancie neprijatej argumentácie (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. júna 2019 sp. zn. 3Cdo/111/2018). Postup odvolacieho súdu bol správny, v súlade s § 220 a § 387 CSP ako kogentnými procesnými ustanoveniami upravujúcimi náležitosti odôvodnenia rozhodnutia o odvolaní, preto v súvislosti s predmetnou dovolacou námietkou nebola zistená vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP. Je tak daný dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c/ CSP.

18. Z dovolania vyplýva, že dovolateľka v časti namietajúcej odobrenie rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom, namieta nesprávnosť rozsudku súdu prvej inštancie spočívajúci v nedostatku jeho odôvodnenia. Najvyšší súd konštatuje, že takýto nedostatok môže byť zároveň aj nedostatkom odôvodnenia napadnutého rozsudku. To platí však v prípade, ak sa odvolací súd na jednej strane stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a nedostatok namietaný v odvolaní neodstránil (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2022, sp. zn. 7Cdo/67/2020). Ak sa nedostatok v odôvodnení rozsudku prvej inštancie nezistí, nebola dovolateľke upretá možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu v rámci opravných prostriedkov, a teda nedošlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces a nie je daná vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP. Najvyšší súd tak pristúpil k skúmaniu, či nedostatky namietané v dovolaní skutočne existujú a či nedostatky rozsudku súdu prvej inštancie boli namietané v odvolaní. V rámci tohto postupu vychádzal z toho, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok. Najvyšší súd v tejto súvislosti dodáva, že dovolateľka výslovne namietala nesprávnosť rozsudku súdu prvej inštancie a jeho potvrdenie odvolacím súdom bez toho, aby namietala, že odvolací súd nedostatky rozsudku súdu prvej inštancie neodstránil, alebo aby namietala absenciu odpovede na dovolateľkyne odvolacie námietky v napadnutom rozsudku.

19. Dovolaťka v prvom rade vytýka, že súd prvej inštancie neuviedol, ktoré skutkové tvrdenia považoval za nesporné. Zo žiadneho kogentného procesného ustanovenia nevyplýva uvedenie sporných skutkových tvrdení ako náležitosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie však v úvodnej časti svojho odôvodnenia uviedol podstatné skutkové tvrdenia strán sporu vrátane dôkazov vykonaných v konaní (odsek 1. až 34., 43., 54., 55., 59., 63. a 66. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) a ďalej uviedol dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil (odsek 3. odôvodnenia tohto rozhodnutia, resp. bližšie odsek 72., na ktoré nadväzujú najmä odseky 46., 52., 56., 59., 61., 68., 69. a 70. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Z uvedeného tak vyplýva, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie netrpí tvrdeným nedostatkom. Rovnaké tvrdenie dovolateľka uviedla aj vo svojom odvolaní. Odvolací súd sa výslovne nevysporiadal s uvedeným tvrdením dovolateľky, uviedol však právne názory, podstatou ktorých je, že odôvodnenie spĺňa kvality riadneho odôvodnenia aj vtedy, ak nedáva odpovede na nerozhodujúce otázky (odsek 58. a 59. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Následne konštatoval, že súd prvej inštancie jasne a zrozumiteľne zodpovedal otázky podstatné pre rozhodnutie vo veci samej (odsek 62. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Ďalej odvolací súd bližšie priblížil a doplnil dôvody, pre ktoré bol rozsudok súdu prvej inštancie vydaný (odsek 74. a 75. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Bez významu nie je ani to, že odvolací súd v úvodnej časti napadnutého rozsudku zhrnul konanie pred súdom prvej inštancie (odsek 1. až 41. odôvodnenia napadnutého rozsudku), z ktorého vyplývajú podstatné skutkové tvrdenia strán sporu vrátane dôkazov vykonaných v konaní a dôvody, na ktorých bol rozsudok súdu prvej inštancie založený. Vzhľadom na v tomto odseku uvedené, najvyšším súdom nebola zistená vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP v súvislosti s predmetnou dovolacou námietkou. V tejto časti je tak daný dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c/ CSP.

20. Dovolaťka ďalej vytýka, že súd prvej inštancie neustálil, ktoré tvrdenia boli rozhodné ako podklad pre jeho rozhodnutie. V zmysle § 220 ods. 2 CSP má súd okrem iného v odôvodnení svojho rozhodnutia uviesť, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany využil, ako aj jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán. Súdne rozhodnutie tak má obsahovať tvrdenia strán, ktoré sú relevantné vo vzťahu k nároku uplatnenému žalobou. Synonymom (<https://slovník.juls.savba.sk/>) slova podstatný (použité v § 220 ods. 2 CSP vo vzťahu k tvrdeniam) je aj slovo rozhodný (použité v rámci dovolacej námietky), pričom podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, tvrdenia podľa § 220 ods. 2 CSP majú byť práve svojím podstatným významom v korelácii s prejednávanou a rozhodovanou vecou. Z toho možno vyvodíť, že náležitosťou odvolania súdneho rozhodnutia je aj uvedenie rozhodných tvrdení, ktoré tvoria podklad rozhodnutia. Súd prvej inštancie však v úvodnej časti svojho odôvodnenia uviedol podstatné skutkové tvrdenia strán sporu vrátane dôkazov vykonaných v konaní (odsek 1 až 34., 43., 54., 55., 59., 63. a 66. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) a ďalej uviedol dostatočné a relevantné dôvody, na

ktorých svoje rozhodnutie založil (odsek 3. odôvodnenia tohto rozhodnutia, resp. bližšie odsek 72., na ktoré nadväzujú najmä odseky 46., 52., 56., 59., 61., 68., 69. a 70. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Z uvedeného tak vyplýva, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie netrpí tvrdeným nedostatkom. Rovnaké tvrdenie dovolateľka uviedla aj vo svojom odvolaní. Odvolací súd sa výslovne nevysporiadal s uvedeným tvrdením dovolateľky, konštatoval však, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, z ktorých tvrdení strán sporu vychádzal (odsek 62. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Ďalej odvolací súd bližšie priblížil a doplnil dôvody, pre ktoré bol rozsudok súdu prvej inštancie vydaný (odsek 74. a 75. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Bez významu nie je ani to, že odvolací súd v úvodnej časti napadnutého rozsudku zhrnul konanie pred súdom prvej inštancie (odsek 1. až 41. odôvodnenia napadnutého rozsudku), z ktorého vyplývajú podstatné skutkové tvrdenia strán sporu vrátane dôkazov vykonaných v konaní a dôvody, na ktorých bol rozsudok súdu prvej inštancie založený. Vzhľadom na tieto skutočnosti, najvyšším súdom nebola zistená vada zmatečnosti podľa § 420 písm. f/ CSP v súvislosti s predmetnou dovolacou námietkou. V tejto časti je tak daný dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c/ CSP.

21. Dovolateľka nakoniec vytýka, že tvrdenie súdu prvej inštancie ak pozemky osial žalobca, úroda, ktorá z nich vzišla, bola žalobcová, je protichodné voči jeho predchádzajúcemu odôvodneniu. Pritom odkázal aj priamo na odsek 62. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorej vyvodzuje dané tvrdenie. V § 220 ods. 2 CSP je vyjadrená zákonná požiadavka presvedčivosti súdneho rozhodnutia, ktorá má aj ústavnoprávnu rovinu. Je porušením práva na spravodlivý proces, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení súdneho rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2019, sp. zn. 6Cdo/98/2017). Dovolateľkina námietka poukazuje na vnútornú rozpornosť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. Tvrdenie súdu prvej inštancie je potrebné vykladať použitím metód orientovaných na literu zákona. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že namietané tvrdenie je formulované ako hypotéza, na ktorú priamo nadväzuje ďalšia časť odôvodnenia. Z rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že zodpovednosť za škodu na majetku žalobkyne spôsobenú žalovaným by mohlo spôsobiť, ak žalobkyňa zasiala repku a žalovaný ju chemicky spálil. Nevyplyva z neho záver, že táto zodpovednosť za škodu je v danom prípade daná. Súd prvej inštancie k tomu uviedol, že by to platilo, ak by pripustil úvahu, že k predmetnému konaniu strán sporu došlo. Z rozsudku súdu prvej inštancie však nevyplyva, že by danú úvahu pripustil. Čo sa týka systematiky, predmetné tvrdenie nenadväzuje na predchádzajúcu časť odôvodnenia. Tá je zameraná na otázku oprávnenosti užívania parciel a s tým súvisiaceho uplatneného nároku na náhradu škody v podobe ušlého zisku. Na predmetné tvrdenie naopak nadväzuje ďalšia časť odôvodnenia, ktorá je zameraná na otázku premlčania vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody na úrode z osiatej repky olejnej. Súd prvej inštancie tak týmto spôsobom pristúpil k skúmaniu dôvodnosti nároku bez toho, aby sa vysporiadal s otázkou aktívne vecne legitimovaného subjektu, a to z dôvodu uplatnenia námietky premlčania nároku. Z uvedeného tak vyplýva, že argumentácia použitá súdom prvej inštancie nie je vnútorne rozporná, a teda odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie netrpí tvrdeným nedostatkom. Rovnaké tvrdenie dovolateľka neuviedla vo svojom odvolaní, preto najvyšší súd zdôrazňuje, že ako dovolací súd nie je súdom tretej inštancie s právomocou na podklade podaného opravného prostriedku poskytovať súdnu ochranu pre akúkoľvek nesprávnosť rozhodnutia súdu nižšieho stupňa (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. novembra 2018, sp. zn. 1Cdo/71/2018). Preto sa mala dovolateľka s námietkami proti správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie obracať na súd, ktorý je funkčne príslušný rozhodovať o odvolaní. Mimo toho najvyšší súd poukazuje na odsek 75. odôvodnenia napadnutého rozsudku, z ktorého vyplýva, že nedôvodnosť nároku na náhradu škody súd prvej inštancie vyvodzoval aj z toho, že bezprostredne po zničení úrody sa za pestovateľa a vlastníka zničenej úrody a za poškodeného označil U. S. st. (bližšie aj odsek 68. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Rozsudok súdu prvej inštancie nielenže netrpí namietaným nedostatkom, ale zároveň tento nedostatok nebol namietaný v odvolacom konaní, preto, aj keby bola námietka dôvodná, odvolací súd nemohol pristúpiť k jej odstráneniu. Vzhľadom na v tomto odseku uvedené, najvyšším súdom nebola zistená vada zmatečnosti podľa § 420 písm. f/ CSP v súvislosti s predmetnou dovolacou námietkou. V tejto časti je tak daný dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c/ CSP.

22. Z dovolania vyplýva, že ďalším dôvodom, pre ktorý dovolateľka považuje napadnutý rozsudok za nesprávny, spočíva v nevysporiadaní sa s otázkou premlčania. Podľa dovolateľky v tomto smere v rozsudku súdu prvej inštancii absentuje odôvodnenie a v napadnutom rozsudku absentuje odôvodnenie, ktoré by bolo vyčerpávajúce a presvedčivé. Najvyšší súd v tejto súvislosti dodáva, že dovolateľka výslovne namietala nesprávnosť rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj napadnutého rozsudku bez toho, aby namietala absenciu odpovede na dovolateľkyne odvolacie námietky v napadnutom rozsudku. Súd prvej inštancie aplikoval na posudzovaný prípad v rozsahu uplatňovaného nároku na náhradu škody na úrode z osiatej repky olejnej inštitút premlčania, a to na podklade žalovaným vznesenej hmotnoprávnej námietky premlčania (odsek 63. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva nielen právny záver, že z dôvodu premlčania predmetného nároku žalobu zamietol (odsek 71. a 72. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), ale aj logický myšlienkový postup sudcu založený na aplikácii právnych predpisov, ktorých príslušnosť pre daný prípad zdôvodnil (odsek 40., 41., 63. až 65. a 69. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), ako aj na dôkazoch, ktoré vykonal a v odôvodnení vysvetlil ako ich vyhodnotil (odsek 66. až 69. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Z uvedeného tak vyplýva, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie netrpí tvrdeným nedostatkom.

23. Dovolaťka vo svojom odvolaní namietala, že v súvislosti s posúdením plynutia premlčacej lehoty súdom prvej inštancie, nie je zrejmé z akých dôvodov došlo k aplikácii zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), keďže podľa dovolateľky ide o vzťahy súvisiace s podnikaním. Z rozsudku súdu prvej inštancie však vyplýva, že dávalo dovolateľke odpoveď na jej odvoláciu, ako aj dovoláciu námietku, ktoré sa významovo prekrývajú. Odvolací súd sa výslovne vysporiadal s uvedeným tvrdením dovolateľky. V prvom rade konštatoval, že súd prvej inštancie uviedol ako vec právne posúdil, pričom prijaté právne závery aj primerane vysvetlil a nevybočil nimi z rámca relevantnej právnej úpravy a jej interpretácie (odsek 62. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Ďalej odvolací súd bližšie priblížil a doplnil dôvody, pre ktoré došlo k aplikácii všeobecnej právnej úpravy zodpovednosti za škodu podľa OZ (odsek 74. odôvodnenia napadnutého rozsudku), a to najmä poukazom na potrebu zohľadnenia § 757 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“), a teda či došlo k porušeniu povinností uložených ObZ. Rozsudok súdu prvej inštancie nielenže netrpí namietaným nedostatkom, čo sa vzhľadom na súvzťažnosť konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania prelína aj na napadnutý rozsudok, ale navyše odvolací súd zrozumiteľne vysvetlil, prečo súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenia OZ a nie ObZ, čo v konečnom dôsledku znamenalo nedôvodnosť odvolacej námietky. Postup odvolacieho súdu bol správny, v súlade s § 220 a § 387 CSP ako kogentnými procesnými ustanoveniami upravujúcimi náležitosti odôvodnenia rozhodnutia o odvolaní. Vzhľadom na v tomto odseku uvedené, najvyšším súdom nebola zistená vada zmatečnosti podľa § 420 písm. f/ CSP v súvislosti s predmetnou dovolacou námietkou. V tejto časti je tak daný dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c/ CSP.

24. Na predmetnú dovoláciu námietku nadväzuje právny názor dovolateľky, kedy sa uplatňuje úprava premlčania vrátane premlčacej doby podľa ObZ. Z dovolania však nevyplýva, že by tento svoj názor vyvodzoval zo skutkového stavu zisteného v tomto prípade, resp. neuvádza žiadne konkrétnosti, ktoré by boli viazané na tento prípad. Dovolaťka tu nenamietala nesprávnosť napadnutého rozsudku, neuviedla právne posúdenie veci súdmi nižšieho stupňa, ktoré by pokladala za nesprávne, a teda ani v čom táto nesprávnosť spočíva. V danej časti však výslovne namietala nedostatok odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj napadnutého rozsudku. Navyše dovolateľka prípustnosť, ako aj dôvodnosť celého dovolania vyvodila z § 420 písm. f/ CSP. Predmetným právnym názorom tak nebola namietaná nesprávnosť napadnutého rozsudku tak, aby sa ním bližšie najvyšší súd zaoberal. Najvyšší súd k tomu navyše uvádza, že ani pri adresnom (voči napadnutému rozsudku) spochybňovaní právnych záverov by nepristúpil k ustáleniu dôvodnosti takej námietky (rozhodnutia najvyššieho súdu pod sp. zn. 8Cdo/187/2017 alebo 9Cdo/267/2020).

25. Vzhľadom na vyššie uvedené, najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP a sčasti podľa § 447 písm. f/ CSP (odsek 14. a 15. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

26. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP s odkazom na § 453 ods. 1 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.